

ประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการส่งเสริม
และพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
ครั้งที่ 3/2566

วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน 2566 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ห้อง 135)
ผ่านระบบออนไลน์ (Zoom Meeting)

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเพื่อทราบ

- 2.1 สรุปประเด็นการประชุมติดตามความก้าวหน้าฯ ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566
- 2.2 รายงานความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ(สมุนไพร)
- 2.3 รายงานความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) โดย 4 จังหวัด (สงขลา สุราษฎร์ธานี น่าน และตรัง)
- 2.4 แผนที่เหมาะสมการปลูกพืชสมุนไพรและการใช้ประโยชน์จากแผนที่ความเหมาะสม (Landsuitability) โดย ผู้แทนจากกรมพัฒนาที่ดิน
- 2.5 มาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชสมุนไพร โดย ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- 2.6 Webpage (Herb Moac) การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องอื่นๆ

ความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.1 สรุปประเด็นการประชุมติดตามความก้าวหน้า ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566

สรุปประเด็นการประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ(สมุนไพร)

ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566

ความก้าวหน้าโครงการฯ ที่ดำเนินการใน 24 จังหวัด

- จังหวัดมีการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
- บางจังหวัดมีการเปลี่ยนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ
- มีการดำเนินงานผ่านกลไก SCP ในจังหวัด เพื่อให้เกิดการบูรณาการภายในจังหวัด

ปัญหาอุปสรรค

จากการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่ 10 จังหวัด ของเจ้าหน้าที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน และจากการประชุมติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ทุก 2 เดือน เพื่อรับทราบปัญหา/อุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น พบปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณได้รับการจัดสรรเป็นรายงวด ทำให้การจัดสรรงบประมาณสู่จังหวัดมีความคลาดเคลื่อนไม่เป็นตามแผนที่กำหนดไว้
2. การตลาดส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายในระดับชุมชนเนื่องด้วยในหลายพื้นที่เป็นกิจกรรมเริ่มต้นของชุมชนในพื้นที่ และในกลุ่มที่มีความสามารถมีการขยายการผลิตได้ยังมีตลาดรับซื้อที่ไม่แน่นอน
3. จากการวิเคราะห์พบว่าบางกลุ่มยังขาดอาคารโรงเรือนที่ถูกลักษณะ วัสดุ อุปกรณ์แปรรูปขั้นต้นที่ยังไม่เพียงพอเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนสูงและขาดแคลนงบประมาณ

ทั้งนี้ กนท.ได้รับทราบปัญหาและจะนำข้อมูลปัญหาอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.2 รายงานความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ(สมุนไพร)
โดย กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพสมุนไพร ปีงบประมาณ 2566 ภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์
และแผนแม่บท

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) : ด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) :
การเกษตร

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ :
เกษตรชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) :
สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

หลักการและเหตุผล

- การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ มีประเด็นท้าทายที่สำคัญ คือ การสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพสมุนไพรที่มีโอกาสทางการตลาด เข้าสู่ระบบมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านตลาดเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการผลิต รวมถึงการนำผลงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มาผสมผสานกับการตั้งจุดเด่นของผลิตภัณฑ์เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนเกษตรกรให้มีการรวมกลุ่มการผลิตสินค้าสมุนไพรที่ได้คุณภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรและสร้างมูลค่าเพิ่มได้

เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร 1,770 ราย
- โรงอบสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน 40 แห่ง

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

สินค้าสมุนไพรที่ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3

กิจกรรมจำแนกตาม Value Chain

V02 : การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

1. ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร (กสท.)
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร(กวก.)
3. การพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ (กวก)
4. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (กสส)
5. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง (สป.กษ.)

V02 การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

6. ยกระดับการผลิตสมุนไพรและสร้างมูลค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง (สป.กษ.)
7. ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.)
8. โครงการส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน (สปก.)
9. การใช้กากกาแฟและกากใบชาที่มีฤทธิ์ทางชีวภาพเป็นสารเสริมในอาหารสัตว์ (ปศ.)
10. โครงการเพิ่มศักยภาพที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ (มก)

V03 การตลาด

1. ประชาสัมพันธ์ด้านการส่งเสริมการผลิตและการใช้ประโยชน์สมุนไพร (กสท.)
2. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาสมุนไพรในพื้นที่โครงการเมืองสมุนไพร (สป.กษ.)

งบประมาณปี
2566 รวมทั้งสิ้น
36,724,860 บาท

V04 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าเพิ่มขึ้น

1. ขับเคลื่อนการพัฒนางานสมุนไพรของ กษ. (สป.กษ)
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร (สป.กษ)
3. การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (พต.)
4. การประเมินผลโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร ปี 2565 (สศค.)
5. แผนงานวิจัยพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีเพื่อรองรับ GAP (กวก)
6. แผนงานวิจัยนวัตกรรมการผลิตสารสำคัญในพืชที่มีฤทธิ์ทางเภสัชกรรม (กวก)

V04 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าเพิ่มขึ้น

ผู้รับผิดชอบ

หลัก : กสท.
สนับสนุน : สป.กษ. / กวก./ สปก. / สศค./

ต้นทาง

กลางทาง

ปลายทาง

ผลสัมฤทธิ์ (Impact)

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรจำนวน 1,770 ราย
- โรงอบสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน 40 แห่ง

ผลผลิต (Output)

เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการยกระดับการผลิตสู่มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรชีวภาพได้

ผลลัพธ์ (Outcome)

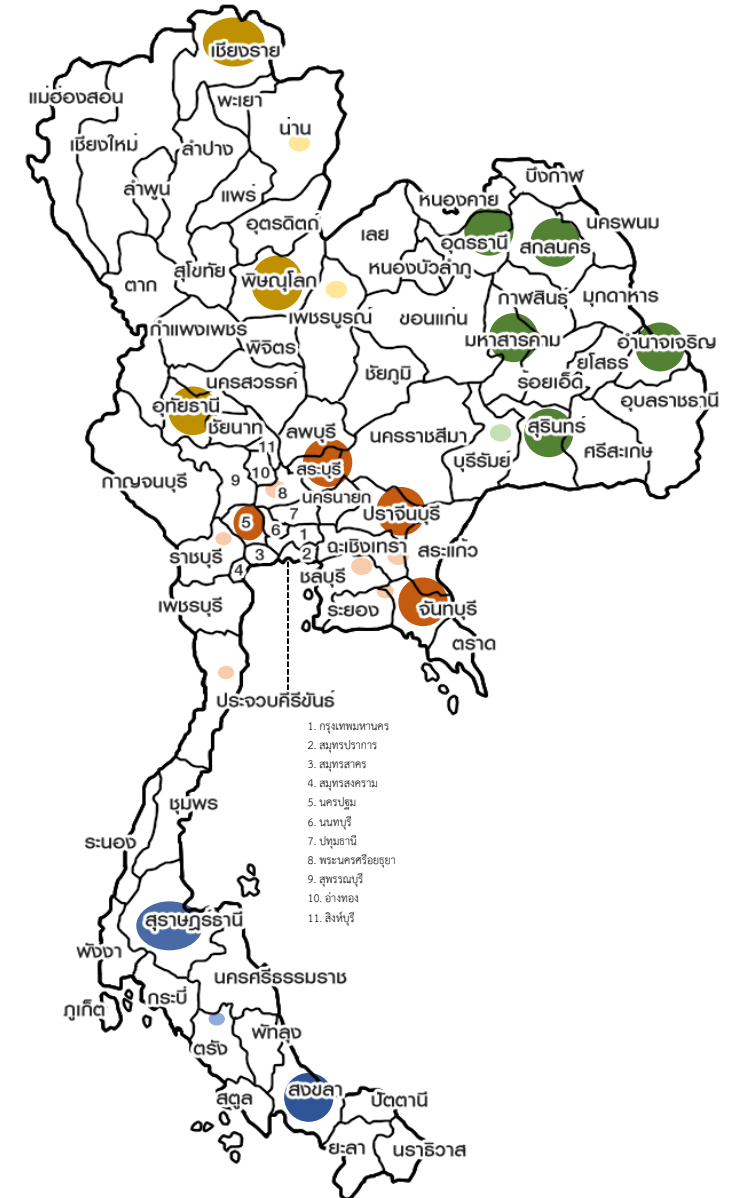
เกษตรกร เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น / องค์กรเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพรได้หลากหลาย

สังคม ได้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้บริโภคมีสุขภาพดี และสร้างความมั่นคงทางอาหาร

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ของ สป.กษ.

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน มีการดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทย่อย เกษตรชีวภาพ เพื่อให้เกิดกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เกษตรชีวภาพที่มีประสิทธิภาพ กำหนดพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเมืองสมุนไพร และจังหวัดข้างเคียง มุ่งให้เกิดการขับเคลื่อนพัฒนา มีความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570 มีการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การดำเนินงานส่วนกลาง (กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน)
2. การดำเนินงานในระดับจังหวัด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด) รวม 24 จังหวัด ประกอบด้วย 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร ได้แก่ เชียงราย พิชญโลก สกลนคร อุตรธานี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม ปราจีนบุรี จันทบุรี สุราษฎร์ธานี สงขลา และ 10 จังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ น่าน ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ชลบุรี เพชรบูรณ์ ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา บุรีรัมย์ และตรัง

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณสะสม ณ เดือน พฤษภาคม 2566 (หน่วย : บาท)

จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต

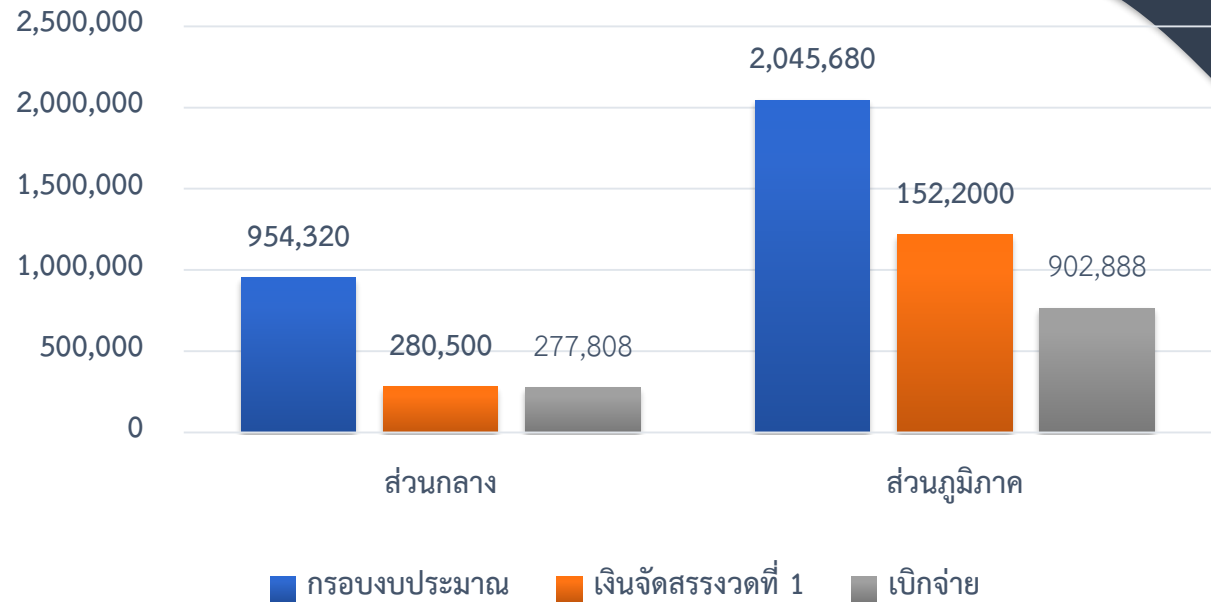
อบรมยกระดับการปลูกพืช
สมุนไพรและพัฒนา
คุณภาพวัตถุดิบ เป้าหมาย
720 ราย

• อบรมแล้ว 570 ราย ใน
19 จังหวัด

• อยู่ระหว่าง
ดำเนินการ 19
จังหวัด

สนับสนุนวิสาหกิจ
ด้านแปรรูปสมุนไพร
เบื้องต้น 24 จังหวัด

• อยู่ระหว่างการ
จัดสรรงบประมาณ
จากส่วนกลาง

หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ	เงินจัดสรร	เบิกจ่าย	
			จำนวน	ร้อยละ
ส่วนกลาง (กท.)	954,320	280,500	277,808	99.04
ส่วนภูมิภาค (กษ.จังหวัด)	2,045,680	1,522,000	902,888	59.32

หมายเหตุ: กิจกรรมแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นอยู่ระหว่างการจัดสรรงบประมาณ

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ปัญหาอุปสรรคภาพรวมและจากการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่ 10 จังหวัด ของเจ้าหน้าที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน และจากการประชุมติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ทุก 2 เดือน เพื่อรับทราบปัญหา/อุปสรรคและให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น พบปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. **งบประมาณ** งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณได้รับการจัดสรรเป็นรายงวด ทำให้การจัดสรรงบประมาณสู่จังหวัดมีความคลาดเคลื่อนไม่เป็นตามแผนที่กำหนดไว้

2. ด้านการผลิตและด้านการแปรรูป

- บางกลุ่มขาดตลาดรับซื้อวัตถุดิบที่แน่นอน
- บางกลุ่มขาดระบบการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับพืชที่ต้องการปลูก
- มีกลุ่มเกษตรกรที่ยังเข้าไม่ถึงแหล่งสมุนไพรพันธุ์ดี
- การตรวจสอบสารตกค้างในแหล่งผลิต (ดินและน้ำ) และตรวจสอบความปลอดภัยของวัตถุดิบสมุนไพรก่อนจำหน่ายมีค่าใช้จ่ายสูง /บางจังหวัดไม่มีห้อง LAB ในการตรวจ
- กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงห้องปฏิบัติการที่วิเคราะห์สารสำคัญในสมุนไพร และมีค่าใช้จ่ายสูง
- กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดเงินทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตและแปรรูป
- กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มยังขาดความรู้และวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปสมุนไพร
- ไม่มีโรงงานแปรรูปที่ได้มาตรฐานในพื้นที่
- การแปรรูปสมุนไพรขั้นต้นยังไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ การตาก และการเก็บรักษา ที่จะนำไปสู่การสร้างมูลค่าสูง เช่น การสกัดสารสำคัญจากสมุนไพรเพื่อจำหน่าย

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) (ต่อ)

2. การตลาดส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายในระดับชุมชนเนื่องด้วยในหลายพื้นที่เป็นกิจกรรมเริ่มต้นของชุมชนในพื้นที่ และในกลุ่มที่มีความสามารถมีการขยายการผลิตได้ยังมีตลาดรับซื้อที่ไม่แน่นอน โดยในอนาคตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการร่วมวางแผนเพื่อศึกษาสู่ทางการตลาดรองรับการผลิตจากการส่งเสริมเพื่อขยายพื้นที่ปลูกและรองรับปริมาณการผลิตหากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อรองรับปริมาณการปลูกของกลุ่มให้เกิดการสร้างรายได้

3. จากการวิเคราะห์พบว่าบางกลุ่มยังขาดอาคารโรงเรือนที่ถูกลักษณะ วัสดุ อุปกรณ์แปรรูปขั้นต้นที่ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีต้นทุนสูงและขาดแคลนงบประมาณ โดยหน่วยงานได้มีการร่วมวางแผนและเสนอแนะการขอรับงบประมาณบูรณาการจากแหล่งอื่นร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยงล่วงหน้าและมีการจัดทำแผนธุรกิจ

ทั้งนี้ กนท.ได้รับทราบปัญหาและจะนำข้อมูลปัญหาอุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.3 รายงานความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
โดย 4 จังหวัด (สงขลา สุราษฎร์ธานี น่าน และตรัง)

รายงานความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จ.สงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1. **ชื่อกลุ่ม** : วิสาหกิจชุมชนศูนย์สมุนไพรบ้านนก

2. **ที่ตั้ง** : 25/2 หมู่ 3 ต.วัดสน อ.ระโนด จ.สงขลา

3. **กลุ่มเป้าหมาย** : จำนวน 30 ราย

4. **ประธานกลุ่ม** : ดร.อภิวรรณ ดำแสงสวัสดิ์

ว่านหางจระเข้ พันธุ์ Barbadosis

พื้นที่ : ปัจจุบัน 1 งาน (ลงปลูกเมื่อ ก.พ. 66) และขยายเพิ่มเติมอีก 2 งาน (ลงปลูกเดือน ก.ค. 66)

ต้นทุน : 1) ราคาต้นพันธุ์ (รวมค่าขนส่งจาก จ.ประจวบ) 35บ./ต้น 2) ค่าปุ๋ย 20 บ./ต้น ต้นทุน 55 บ./ต้น ปลูกรอบแรก 250 ต้น คิดเป็นต้นทุนรวม 13,750 บ.

การปลูก : ปลูกรอบแรกเดือน ก.พ. 66 (8 - 9 เดือน ให้ผลผลิต) คาดว่าผลผลิตจะออกในเดือน พ.ย. 66

มาตรฐาน : อยู่ระหว่างเตรียมการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร ปี 2567

การแปรรูป : เนื่องจากเป็นการปลูกรอบแรก ซึ่งคาดว่าจะแปรรูปขั้นต้น (วุ้น) ได้ในเดือน พ.ย. 66

การตลาด : ทำข้อตกลงเพื่อส่งขายให้ บ. รัฐภูตา จำกัด (ผลิตภัณฑ์สครับผิววโรโนเด่ เลขจดแจ้ง 73-1-500039210) และผลผลิตเพิ่มเติมจะส่งขายให้ บ. โวลด์ วอเตอร์ เกท จำกัด (จ.ประจวบ) คาดว่าจะคืนทุนระยะแรก : เดือน พ.ค. 67 (เริ่มขายผลผลิตได้ตั้งแต่เดือน พ.ย. 66 รายได้เดือนละ 2,000 บ.)

5. ชนิดสมุนไพร

กล้วยน้ำว้า พันธุ์ปากช่อง 50

พื้นที่ : รับรอง GAP แล้ว 12 ไร่ และอยู่ระหว่างขอ GAP เพิ่มเติม 18 ไร่ รวม 30 ไร่ (ปลูกต่อเนื่องตั้งแต่ปี 64)

ต้นทุน : 1) ราคาต้นพันธุ์ 20 บ./ต้น 2) ค่าปุ๋ย 25 บ./ต้น 3) ค่าแรงและค่าน้ำ/ไฟ 10บ./ต้น ต้นทุน 55 บ./ต้น 1 ไร่ ปลูกได้ประมาณ 400 ต้น คิดเป็นต้นทุนรวม 22,000 บ./ไร่

การปลูก : ทอยปลูกในเดือน พ.ค. 2564 เริ่มให้ผลผลิตหลังจากปลูก 8 - 9 เดือน

มาตรฐาน : รับรองมาตรฐาน GAP แล้ว 12 ไร่ และอยู่ระหว่างเตรียมการรับรองฯ เพิ่มเติม 18 ไร่ ในปี 2567

การแปรรูป : ขายผลผลิตให้ บ. รัฐภูตา จำกัด คิดเป็นรายได้ประมาณ 42000 บ./ไร่ (105 บ. x 400 ต้น)

การตลาด : ร่วมกับ บ. รัฐภูตา จำกัด 1) ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ผงกล้วยดิบ (อย 902007666003) 500 ชิ้น/เดือน 2) B2C > Onsite > Road Show งานแสดงสินค้าต่างๆ THAIFEX 2023

Online > FB , TIKTOK , SHOPEE , Lazada , MOC Agri Mart

6. ความก้าวหน้าการดำเนินการ :

1. ลงพื้นที่เพื่อประเมินความพร้อมเบื้องต้น และคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/พื้นที่เป้าหมาย (ธ.ค. 65 - ม.ค. 66)
2. วิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกรของวิสาหกิจชุมชนศูนย์สมุนไพรบ้านนก (18 ม.ค. 66)
3. จัดอบรมกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร และจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร (16 ก.พ. 66)
4. จัดอบรมและศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ 1) โรงงานผลิตยาประจวบเภสัชกรรมสมุนไพร (21 มี.ค. 66) และ 2) คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (28 มี.ค. 66)
5. กนท. ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จ.สงขลา (26 เม.ย. 66)
6. ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนศูนย์สมุนไพรบ้านนก และสมาชิกกลุ่ม ทุกเดือน

7. หน่วยงาน (เครือข่าย) : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาสมุนไพร จังหวัดสงขลา รองผู้ว่าราชการ จ.สงขลา (กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ) เป็นที่ปรึกษาคณะทำงาน เกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา

เป็นประธานคณะทำงาน หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา / หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง / ผอ.สนง. ธ.ก.ส. / ประธานหอการค้า / คณบดี มอ. และหัวหน้า สนง.สภาเกษตรกร ร่วมเป็นกรรมการ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สนง.เกษตรและสหกรณ์ จ.สงขลา เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

8. **ปัญหาและอุปสรรค** : 1. งบประมาณที่ใช้ในการเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน 2. สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ 3. เงินทุนในการบริหารจัดการกลุ่มและทำการตลาด 4. สภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิตสมุนไพร

9. **การเบิกจ่ายงบประมาณ** : ได้รับการจัดสรร 65,500 บ. เบิกจ่ายแล้ว 59,754 บ. คิดเป็นร้อยละ 91.23 (ข้อมูล ณ วันที่ 31 พ.ค. 66)

10. **กิจกรรมต่อไป** : สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพร/ผลิตภัณฑ์

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
บ้านบางหลูด หมู่ที่ 13 ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชนิดสมุนไพร : ขมิ้นชัน

มาตรฐาน

GAP

อย.

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอพนม/สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7/สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี/
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุราษฎร์ธานี/สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพนม/
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การแปรรูปสมุนไพร

สบู่ก้อน สบู่เหลว โลชั่นบำรุงผิว เซรั่มขมิ้น
เจลอาบน้ำ ลูกประคบ

การตลาด

ขายออนไลน์ทางเฟสบุ๊ค ชื่อ กลุ่มสมุนไพรบ้านทุ่งตาหนอน/
โรงพยาบาลท่าฉาง/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองชะอุ่น/
ประชาชนทั่วไป/งานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ

ผลการดำเนินงาน

- 1.จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร
- 2.จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสมุนไพร
- 3.ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรคุณภาพ
- 4.จัดทำจุดเรียนรู้ชุมชน

การเบิกจ่ายงบประมาณ

ได้รับการจัดสรร 65,500 บาท
เบิกจ่ายแล้ว 50,624 บาท
คิดเป็นร้อยละ 77.29

ต้นทาง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดน่าน

กลางทาง

ชนิดสมุนไพรที่ปลูก

PRODUCT CHAMPION

- ชมิ้นชัน ไพล ฟ้าทะลายโจร
- เชียงดา ใบเนียมหอม

หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูง

บ้านศรีบุญเรือง ต.พงษ์ อ.สันติสุข

หน้าเมืองสมุนไพร

คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรจังหวัดน่าน

การแปรรูปสมุนไพร

- เครื่องสำอาง (รองรับการท่องเที่ยว HOMESTAY)

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร (เดิม)

- ลูกประคบ
- น้ำมันนวด
- ชาเชียงดา
- สมุนไพรบำรุงกำลัง

ปลายทาง

ทิศทางการตลาด

- ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ "อาหารเป็นยา" (ROAD MAP)
- งานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก (ลูกประคบ)
- ส่งเสริมช่องทางการตลาด (OFF -ON LINE ภาครัฐ)

มาตรฐาน PGS

สร้างการรับรู้ สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS
อยู่ระหว่างตรวจสอบแปลง
(กรกฎาคม 2566) โดย พด. + พด.7

งบประมาณ : 60,500.- เบิกจ่าย : 56,420.- (93.25%)

แผนดำเนินงาน กค. 66 :
แปรรูปลูกประคบ รองรับตลาดแพทย์แผนไทย เชื่อมโยง รพ. น่าน

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.4 แผนที่เหมาะสมการปลูกพืชสมุนไพรและการใช้ประโยชน์จากแผนที่ความเหมาะสม (Landsuitability) โดย ผู้แทนจากกรมพัฒนาที่ดิน

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.5 มาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชสมุนไพร

โดย ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

การประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการส่งเสริมและพัฒนา
ผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ประจำปี 2566 ครั้งที่ 3/2566
วันที่ 9 มิถุนายน 2566 เวลา 09.30 น.

ภาพรวมมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้องกับ การยกระดับคุณภาพสมุนไพรไทยตลอดโซ่การผลิต

มาตรฐานระบบการผลิตที่ดีในระดับ
ฟาร์ม/แปลงปลูก

มกษ. 3502-2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
พืชสมุนไพร
(ทั้งชนิด สด และทำแห้ง เพื่อเป็นวัตถุดิบผลิตภัณฑ์
สมุนไพร หรืออาหารเสริมหรือยา)

มกษ. 9001-2564 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
พืชอาหาร
(เฉพาะชนิดสดที่ใช้เป็นอาหาร)

มกษ. 9000-2564 เกษตรอินทรีย์: การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตผลและ
ผลิตภัณฑ์อินทรีย์
(ทั้งชนิด สด และทำแห้ง ที่ต้องการรับรองความเป็นสินค้าอินทรีย์)

มาตรฐานการจัดการสุขลักษณะ
ที่ดีในการแปรรูป

มกษ. 9023-2564
หลักการทั่วไปด้านสุขลักษณะอาหาร :
การปฏิบัติทางสุขลักษณะที่ดี

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 420)
พ.ศ. 2563 ออกตามความในพระราชบัญญัติ
อาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือ
เครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหาร

เกณฑ์คุณภาพและความปลอดภัย
ของวัตถุดิบพืชสมุนไพรแห้ง

มกษ. 3005-2563 พืชสมุนไพรแห้ง 5 เล่ม

- เล่ม 1 : หัว เหง้า และราก
- เล่ม 2 : ใบ ส่วนเหนือดิน และทั้งต้น
- เล่ม 3 : ดอก
- เล่ม 4 : ผลและเมล็ด
- เล่ม 5 : เปลือกและเนื้อไม้

การยกระดับและส่งเสริมมาตรฐานการผลิตพืชสมุนไพรสู่อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ต้นน้ำ

เกษตรกร/สหกรณ์/
วิสาหกิจชุมชน

เจ้าหน้าที่

- โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรเศรษฐกิจในพื้นที่เมืองสมุนไพร
- โครงการเตรียมความพร้อมกลุ่มเกษตรกรผลิตพืชสมุนไพรในการขอการรับรองแบบกลุ่ม
- โครงการเพิ่มศักยภาพที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ

กลางน้ำ

โรงแปรรูป

ผู้ตรวจประเมิน

- โครงการส่งเสริมและยกระดับการนำมาตรฐาน GMP ไปใช้ในสถานประกอบการวัตถุดิบพืชสมุนไพร
- โครงการยกระดับและพัฒนาศักยภาพการผลิต การตรวจสอบและรับรองตามมาตรฐาน GAP/เกษตรอินทรีย์ สำหรับพืชสมุนไพรในเขต สปก.

ปลายน้ำ

เกษตรกร/สหกรณ์/
วิสาหกิจชุมชน

ผลิตภัณฑ์

- พัฒนา/สนับสนุนเกษตรกรเข้าสู่ระบบตามสอยสินค้าเกษตร (QR Trace)
- พัฒนา/สนับสนุนเกษตรกรซื้อขายผ่านเว็บไซต์ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ภาครัฐ (DGT Farm)
- เฝ้าระวังความปลอดภัยพืชสมุนไพร
- แสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

โครงการส่งเสริมและยกระดับด้านพืชสมุนไพร งบประมาณ ปี 2565

1. โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตสมุนไพรต้นแบบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง มาตรฐานสินค้าเกษตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตพืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 80 ราย
- การยกระดับและพัฒนาระบบการผลิตพืชสมุนไพรแปรรูป ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพรหนองหญ้าม้า ตำบลหนองเหล็กอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. โครงการพัฒนาต้นแบบการผลิตสมุนไพรอินทรีย์ในพื้นที่เมืองสมุนไพร

- รุ่นที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 50 คน
- รุ่นที่ 2 เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 50 คน

โครงการส่งเสริมและยกระดับด้านพืชสมุนไพร งบประมาณ ปี 2566

1. โครงการเพิ่มศักยภาพที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ

- จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพที่ปรึกษาเกษตรกรด้านมาตรฐานพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 20 - 22 ธันวาคม 2565 ณ โรงแรมเวียงอินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 60 คน

2. โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรเศรษฐกิจในพื้นที่เมืองสมุนไพร

- ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับพืชสมุนไพร เมื่อวันที่ ๘ - ๙ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ห้วยป่าปก รีสอร์ท อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 100 คน
- การติดตามการนำมาตรฐานไปปฏิบัติใช้ รวมถึงการตรวจประเมินเบื้องต้น (Pre audit)

3. โครงการยกระดับและพัฒนาศักยภาพการผลิต การตรวจสอบและรับรองตามมาตรฐาน GAP/เกษตรอินทรีย์ สำหรับพืชสมุนไพร ในเขต สปก.

- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการตรวจประเมินตามมาตรฐาน GAP สำหรับพืชสมุนไพร เมื่อวันที่ 12 -15 มีนาคม 2566 ณ โรงแรมทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม 37 คน

4. โครงการยกระดับและส่งเสริมการนำมาตรฐาน GMP ไปใช้ในสถานประกอบการ

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชสมุนไพรตำบลหนองคู ตำบลหนองคู อำเภอนาตุ้ม จังหวัดมหาสารคาม

โครงการยกระดับและส่งเสริมการนำมาตรฐาน GMP ไปใช้ในสถานประกอบการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในข้อกำหนดตามมาตรฐาน GMP
- เพื่อพัฒนาและยกระดับสถานประกอบการ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐาน GMP และมีความพร้อมสามารถยื่นขอการรับรองตามมาตรฐาน

กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 การสัมมนาการขับเคลื่อนมาตรฐานสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อพัฒนาสู่เกษตรมูลค่าสูง

กิจกรรมที่ 2 ลงพื้นที่สำรวจความต้องการและความพร้อมของเกษตรกร

กิจกรรมที่ 3 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการประเมินศักยภาพและความพร้อมเบื้องต้น (Gap analysis)
- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนำเอกสารระบบคุณภาพสำหรับสถานประกอบการ ตามมาตรฐาน GMP ไปปฏิบัติใช้
- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการตรวจติดตามคุณภาพภายใน (Internal Audit) ตามมาตรฐาน GMP
- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการตรวจประเมินเบื้องต้น (Pre-Audit) เพื่อประเมินความพร้อม

กิจกรรมที่ 4 การติดตาม/ประเมินผล

กิจกรรมที่ 5 การจัดทำสื่อ/คู่มือแนวทางการจัดทำสถานประกอบการตามมาตรฐาน GMP

กิจกรรมที่ 6 การสัมมนาเตรียมความพร้อมยกระดับสถานประกอบการสู่การปฏิบัติตามมาตรฐาน GMP

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องเพื่อทราบ

2.6 WebPage (HERBS MOAC) การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าหลัก   เกี่ยวกับ   การดำเนินงาน   ข่าวสาร   ตานีโหนด   คลังความรู้   กฎหมายที่เกี่ยวข้อง   สิ่งที่เกี่ยวข้อง   ติดต่อเรา

HERBS
MOAC
สมุนไพร

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องอื่นๆ

ความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนา
ผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ร่างแนวทางการปฏิบัติการมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรชั้นต้น ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง

กระบวนการสำคัญ	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต
การวิเคราะห์ศักยภาพด้านธุรกิจและสังคมของวิสาหกิจชุมชน (เพื่อแปรรูปสมุนไพร)	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลปริมาณ/คุณภาพ (สารสกัดสำคัญทางเภสัชกรรม) ของผลผลิตสมุนไพรรอบบริเวณพื้นที่ตั้งวิสาหกิจฯ (กก.ต่อปี) - ข้อมูลโรงงานแปรรูปสมุนไพรอยู่ในระดับใกล้เคียง GMP หรือไม่อย่างไร - ข้อมูลสถานะการเงินของวิสาหกิจ (เพื่อประกอบการพิจารณาด้านการเงินและการลงทุน) 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการแปรรูป (Production Feasibility) - วิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการตลาด (Market Feasibility) - วิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการเงิน (Financial Feasibility) - วิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการบริหารจัดการองค์กร 	<p>บทวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านต่างๆ ตามหลักวิชาการ</p> <p>หากอัตราส่วนดัชนีชี้วัดความเป็นไปได้มีความเหมาะสม จึงดำเนินการในกระบวนการที่ 2 ต่อไป</p>
การวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลความเหมาะสมของดิน น้ำต่อการปลูกสมุนไพร - ข้อมูลปริมาณ/คุณภาพ คุณภาพ (สารสกัดสำคัญทางเภสัชกรรม) ผลผลิตสมุนไพรของเกษตรกรรอบบริเวณพื้นที่ตั้งวิสาหกิจฯ (กก.ต่อปี) - ข้อมูลระดับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ความเหมาะสมของดิน น้ำ ภูมิอากาศ โอกาสการปนเปื้อนสารเคมีเกษตร - วิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตของผลผลิตสมุนไพรและสารสกัดสำคัญ (กก.ต่อไร่, ปริมาณสารสกัดสำคัญทางเภสัชกรรมที่เหมาะสมต่อการแปรรูป (มิลลิกรัมต่อหน่วย) - วิเคราะห์ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสมุนไพรแบบปราณีต 	<ul style="list-style-type: none"> - บทวิเคราะห์ความเหมาะสมของดิน น้ำ อากาศ ความชื้นสัมพัทธ์ - บทวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตของผลผลิตสมุนไพรและสารสกัดสำคัญ - บทวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและการกำหนดราคาขาย - บทวิเคราะห์ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกสมุนไพรแบบปราณีต

ร่างแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรชั้นต้น ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง

กระบวนการสำคัญ	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต
การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลความรู้พื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร - ข้อมูลความรู้พื้นฐานของเจ้าหน้าที่โรงงานแปรรูปสมุนไพร 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ Training Need - การเตรียมหลักสูตรและวิทยากร - การประเมินผลการเรียนรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระวิชาเข้มข้นตาม Training Need/GAP - ผลการประเมินทักษะการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นและระดับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เข้าอบรม
การศึกษาจุดงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร - ข้อมูลปริมาณสารสกัดสำคัญของสมุนไพร - ข้อมูลกระบวนการเพาะปลูก บำรุงรักษา เก็บเกี่ยว และแปรรูป สมุนไพร 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประเด็นการบรรยาย การสาธิต และหรือการฝึกปฏิบัติร่วมกับผู้บริหาร จุดงานโดยมีสาระสำคัญตามปัจจัยนำเข้า - ประเมินผลการเรียนรู้และทักษะ/ทัศนคติ/ประสบการณ์ของเกษตรกรที่มาดูงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินหลังการเรียนรู้ ทักษะทัศนคติ ประสบการณ์ เพิ่มขึ้น - เอกสาร เนื้อหาสาระ ชุดข้อมูล ประกอบการบรรยายของจุดงาน

ร่างแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรชั้นต้น ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง

กระบวนการสำคัญ	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต
<p>การจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการผลิตพืชสมุนไพรของจุดเรียนรู้ (การเตรียมดิน การวางระบบน้ำ การปลูก การดูแล บำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว การรักษาคุณภาพมาตรฐานสารสกัดสำคัญ) - แผนการเก็บข้อมูลด้านประสิทธิภาพการผลิต ด้านต้นทุน การมาตรฐานสารสกัดสำคัญ - แผนการถอดบทเรียนด้านเศรษฐกิจ สังคม และเกษตรกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบแผนปฏิบัติงานในจุดสาธิต - กำหนดตัวแปร วิธีการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล - ดำเนินการตามแผนและการประเมินความเสี่ยงเป็นระยะ - ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและถอดบทเรียนเพื่อการถ่ายทอดขยายผล (หากประสบความสำเร็จ) 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลวิธีการปลูกสมุนไพรที่มีประสิทธิภาพสูง ได้มาตรฐานสารสกัดสำคัญทางเภสัชกรรม - ข้อมูลต้นทุนการผลิต และบัญชีต้นทุนรายเดือน - ข้อมูลรายได้สุทธิของเกษตรกรจุดเรียนรู้ - เอกสารการถอดบทเรียนด้านประสิทธิภาพการผลิต ด้านต้นทุนและรายได้สุทธิ
<p>การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรชั้นต้นในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตที่กำหนดไว้ในแต่ละกระบวนการ - ชุดข้อมูลปัจจัยนำเข้าในแต่ละกระบวนการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมวิเคราะห์ สังเคราะห์ อภิปรายผลการดำเนินงาน - เขียนรายงานโดยมีองค์ประกอบสำคัญของรายงาน : ผลผลิต/ผลการดำเนินงานบทวิเคราะห์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของแต่ละกระบวนการ ปัญหาและความท้าทายข้อเสนอแนะเพื่อก้าวข้ามปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรชั้นต้นในเมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง